a. 1922 alates, tõstes ajakirja kõrgele järjele, olnud ajaloo oskussõnastiku komisjoni ning Eesti Biogr. Leksikoni toimetuse liige (kir. utanud leksikonis m. s. umbes 90 eriartiklit, milledest mitmed põhjenevad iseseisvatele uurimistele). — 1921. a. alates on ta olnud Eesti sots.-dem.. hiljemini sotsialistliku tööliste partei esindajana Tartu linnavolikogu, a. 1922 I Riigikogu ning aa. 1923—24 II Riigikogu liikmeks, olles viimases m. s. muinasvarade kaitse seaduse lõpliku redaktsiooni koostajaks. Ka on ta muidu aktiivselt osa võtnud sotsialistliku partei tegevusest. — Peale õppe- ja käsiraamatu »Kõige uuem aeg 1789—1914«, I—II (Tartu, 1921—23), on T. avaldanud mõningaid ajaloolisi ja muid kirjutisi; neist tuleb mainida »Tartu linn Rootsi ajal (aa. 1625—1704)« ja »Tartu linn XVIII sajandil (aa. 1704—1800)«, mis ilmunud koguteoses »Tartu« (Tartu, 1927) ja tugivad peamiselt trükkimata ainestikule Tartu linnaarhiivis, »Prantsuse revolutsiooni historiograafia ülevaade« (Ajal Ajakiri 1925) ja »Mõningaid jooni renaissance'i olemusest ja mõistest« (*ibid.* 1926) ning »Demokraatia tulevikust« (Dünamis I, Tartu, 1928). Töötanud aa. 1914—15 lühemat aega Tallinnas »Päevalehe« ja 1916. a. Peterburis ilmuva »Pealinna Teataja« toimetuses, on T. ka hiljemini teinud kaastööd ajalehtedele, eriti »Sotsialdemokraadile«. Vabaharidustööle on T. osutanud palju tähelepanu, toimides aa. 1917—18 Rakvere ja a. 1919 Tallinna rahvaülikoolis ning olles a.-st 1920 kuni praeguseni (1929) Tartu Rahvaülikooli Seltsi esimees.

Isikl. j. m. saadud teated. *T.*

TRIIK, Nikolai, maalikunstnik ja graafik, sünd. 26. VII 1884 Tallinnas rätsepa pojana, lõpetas 1901. a. kohaliku 4-kl. linnakooli ja astus Stieglitz'i kunstikooli Peterburis, kust aga 1905. a. alul politilistel põhjustel oli sunnitud lahkuma. Selle järel veetis ta 1905. a. Tallinnas A. Laipman'i (vt.) õpilasena ja asus siis uuesti Peterburi, kus ta mõned kuud J. Braz'i ateljees töötades viimase juhatusel oma enese sõnade järgi esmakordselt õige mõiste sai joonistusest. 1906. a. sügisel lahkus T. Peterburist ja sõitis peale 2-kuulist õppimist Helsingi kunstikoolis Pariisi. Seal õppis ta 2 a., alguses *École des Beaux-Arts*'is G. Ferrier juhatusel, hiljemini Colarossi' ja Julieni eraakadeemiais, ning esines siis 1908. a. kevadel Salongis *des Artistes Indépendants* 5 tööga — Norras 1907. a. suvel maalitud maastikkudega »Punane maja«, »Maja järve kaldal« ja »Dekoratiivne maastik« ning Pariisis 1908. a. loodud kunstnikkude K. Mägi ja pr. Grekov'i portreedega. Järgm. 2 a. — 1908. a. sügisest kuni 1910. a. lõpuni — veedab T. suuremalt osalt Peterburis, töötades lühemat aega prof. V. Maté ja N. Roerich'i juures ning esinedes *Новое общество художников* ja Isdebsky Vene-Prantsuse salongi näitustel, samal ajal aga ka elavalt osa võttes kodumaa tärkavast kunstielust. T. on üks iseseisvate eesti kunstinäituste korraldamise mõtte õhutajaid ja tema juhtival kaastegevusel ning osavõtul peeti 1909. a. Tartus ja Tallinnas II ning 1910. a. Tartus, Valgas, Pärnus ja Tallinnas III eesti kunsti üldnäitus, mis, esitades uuemaid kunstivoole (impressionismi, postimpressionismi ja dekorat. stilismi), tõid järsu murrangu eesti kidurasse, vene-saksa provintsivaimulisse kunstiellu. Noor-Eesti rühmituse andelisema kunstnikuna ja ajakirja »Noor-Eesti« kunstiosakonna toimetajana tõusis T. neil aa. eesti noorema kunstnikupõlve vaimliseks juhiks ning avaldas tunduvat mõju mõne kunstniku-kaasvõitleja arenemisse (Mägi, Uurits), andes väljapaistvamate teostena B. Linde' ja M. Levin'i portreed õlis, söejoonistuse Juh. Liivi portree ning tempera-maalid »Lennuk« ja »Võitlus«. Kevadel 1911 sõitis T. Kopenhaageni ja sealt 6-kuulise peatuse järel edasi Berliini, kuhu jäi kuni 1913. a. sügiseni, lähemalt tundma õppides F. Hodler'i ja P. Cézanne'i loomingut. Siin sündisid M. Martna ja K. Kautsky' portreejoonistused söes, kunstnik A. Laipman'i portree ning kaks maastikku — vaated Berliini eeslinnast (kõik õlis), millele 1913. a. lõpukuudel Tallinnas järgnesid T.-i suurem hiilgeteos — näitlejanna E. Villmer'i portree (õli), poolgraafilised kompositsioonid »Märter«, »Jaht«, »Alevi kõrts« ja »Suurlinn«, akvarell »Aknast«, tempera »Orjad« ning kümmekond graafilist joonistust Noor-Eesti väljaannetele. Samal ajal algas T. tegevust kunstiõpetajana Tallinna kunsttööstus-koolis ning jätkas seda edukalt kuni 1918. a. kevadeni, luues ühtlasi rea meisterlikke õlimaale, millest tähtsamad hr. F. Grünwald'i, pr-de M. Evald'i, L. Strandman'i, J. Menning'i ja E. Lüüsi portreed, »Soome maastik«, »Vana aed« ja »Maastik Leetselt«, samuti söejoonistus »Proletaarlane«, ning graafilised teosed »Kodu«, »Katastroof« ja kirjanikkude ühingu »Siuru« *ex libris*. Neile järgnes 1919. a. huvitav pr. M. Simsivardi portree (õli). — Eesti vabadussõja alul astus T. kaitseväkke, vabastati aga varssi ning kutsuti Haridusministeeriumi kunstiosakonda kujutavate kunstide toimkonna juhatajaks. Koos osakonna juhataja H. Kompus'ega korraldas ta 1919. a. suvel I eesti kunsti ülevaatliku näituse, välja pannes ka enda 15 teost. Kuigi tema teosed moodustasid näituse väärtuslikuma osa, suhtusid sel puhul mõned arvustajad T.-i loomingusse